

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NEVŞEHİR AVANOS BELEDİYESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	10
7. DENETİM BULGULARI	11

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Bilgileri	3
Tablo 2: 2022-2023-2024 Yıllarına Ait Bütçe Ödenekleri ve Gerçekleşmeleri	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gideri Tahminleri ve Gerçekleşmeleri	4
Tablo 4: 2022 - 2024 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri	4
Tablo 5: 2024 Yılı Gelir Bütçesi ile Gerçekleşen Tutarlar	5
Tablo 6: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	5
Tablo 7: Belediyenin 2024 Yılı Personel Giderlerine İlişkin Üst Sınır Hesabı	12
Tablo 8: Belediyenin 2024 Yılı Şirket Personeli Dahil Personel Giderleri	12

KISALTMALAR

A.Ş.	: Anonim Şirket
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
LTD. ŞTİ.	: Limited Şirket
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
TL	: Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Yıllık Personel Giderlerinin Bir Önceki Yıl Bütçe Gelirlerinin %40'ını Aşması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Avanos Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, bir ilçe belediyesidir ve belediyenin görev sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve

soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Avanos Belediyesi 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre kurulan ve belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere, karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir.

Belediyesi teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak başkan yardımcılığı makamlarına bağlı müdürlük olarak örgütlenmiş birimlerinden oluşur.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na uygun olarak Belediyenin organları Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanından oluşmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre belediyeler Genel İdare kapsamına dahil olup her bütçe yılı için Belediye meclisi kararı ile yürürlüğe konan "Mahalli İdare Bütçesi ile gelir toplama ve gider yapma yetkisini kullanmaktadır.

Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır. Belediye başkanı, belediye meclisinin başkanıdır. Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 11 üyeden oluşmaktadır.

Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, mali hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden oluşmaktadır.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Avanos Belediyesinin kuruluş yapısı ve organları aşağıda gösterilmektedir:

- Belediye Meclisi
- Belediye Başkanı

- Başkan Yardımcısı
- Müdürlükler

Belediyenin teşkilat yapısında, Belediye Başkanına bağlı başkan yardımcısı ve 11 adet müdürlük bulunmaktadır.

Avanos Belediyesinin yıllar itibariyle çalışan sayılarına ait bilgiler şu şekildedir:

Tablo 1: Personel Bilgileri

Personel İstihdam Şekli	2022		2023		2024	
	Norm Kadro Sayısı	Çalışan Sayısı	Norm Kadro Sayısı	Çalışan Sayısı	Norm Kadro Sayısı	Çalışan Sayısı
657	113	25	113	40	113	39
Sözleşmeli 5393/49'uncu Madde				3		3
Kadrolu İşçi	56	14	56	13	56	6
TOPLAM		39		56		48
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel Sayısı		61		52		47

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Belediye, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Avanos Belediyesinin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022-2023-2024 Yıllarına Ait Bütçe Ödenekleri ve Gerçekleşmeleri

Yıllar	2022	2023	2024
Bütçe ile Verilen Ödenek	44.015.400,04	81.500.000,00	240.000.000
Ek Ödenek	22.000.000,00	45.626.896,67	-
Net Ödenek	66.015.400,04	127.126.896,67	240.000.000
Gerçekleşen Harcama	65.419.949,19	126.389.300,03	233.021.315,93
Gerçekleşme Oranı (%)	99.10 %	99.42 %	97,08%

Belediyenin 2024 mali yılı bütçesi ile 240.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde ek ödenek verilmemiştir. Yıl içinde 233.021.315,93 TL bütçe gideri yapılmıştır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gideri Tahminleri ve Gerçekleşmeleri

Bütçe Giderinin Ekonomik	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı
01-Personel Giderleri	44.413.034,37	39.473.447,72	88,88%
02-SGK Giderleri	5.198.721,49	3.865.695,38	74,36%
03-Mal ve Hizmet Alımları	145.169.000,60	144.689.730,32	99,67%
04-Faiz Giderleri	6.675.421,34	6.671.474,33	99,94%
05-Cari Transferler	5.458.968,81	5.370.790,58	98,39 %
06-Sermaye Giderleri	31.338.117,94	31.210.177,60	99,60%
07-Sermaye Transferleri	-	-	-
08-Borç Verme	1.745.000,00	1.740.000,00	99,72%
09-Yedek Ödenek	1.735,45	0	
TOPLAM	240.000.000,00	233.021.315,93	97,08%

Buna göre 2024 yılında bütçe giderleri % 97,08 seviyesinde gerçekleşmiştir. Borç verme giderlerinin Belediye Şirketine olan sermaye katılımından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Bütün gider kalemlerinde bütçe gerçekleştirmeleri Bütçe tahminlerinin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2022 - 2024 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Gider Türü	2022 Yılı	2023 Yılı	2024
Personel Giderleri	9.440.595,79	20.883.818,39	39.473.447,72
S.G.K. Devlet Prim Giderleri	1.471.251,39	2.718.291,92	3.865.695,38
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	51.071.560,61	89.987.663,04	144.689.730,32
Faiz Giderleri	539.915,88	1.943.932,55	6.671.474,33
Cari Transferler	2.835.519,52	3.629.186,78	5.370.790,58
Sermaye Giderleri	61.106,00	1.076.407,35	31.210.177,60
Sermaye Transferleri	0	0	0
Borç Verme	0	6.150.000,00	1.740.000,00
Yedek Ödenekler	0	0	0
Bütçe Giderleri Toplamı	65.419.949,19	126.389.300,03	233.021.315,93

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 106.632.015,9 TL (% 84,37) artmıştır. 2024 yılı giderleri incelendiğinde; personel giderlerinin 18.589.629,33 TL (% 89,01), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 1.147.403,46 TL (% 42,21), mal ve hizmet alım giderlerinin 54.702.067,28 TL (% 60,79) arttığı görülmektedir.

Personel giderlerindeki artışta emekli olan personele kıdem tazminatı ödemeleri ve ücret zamları; mal alım ve hizmet giderlerindeki değişimde, KHK kapsamında çalıştırılan şirket personelinin ücret artışları ve diğer cari giderlerdeki fiyat artışları etkili olmuştur.

Tablo 5: 2024 Yılı Gelir Bütçesi ile Gerçekleşen Tutarlar

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı
01-Vergi Gelirleri	27.364.597,43	17.799.999,55	65,05%
03-Teşebbüs ve Mülkiyet	42.110.457,62	38.605.288,48	91,68%
04-Alınan Bağış ve Yardımlar	14.916.732,23	8.649.605,51	57,99%
05-Diğer Gelirler	120.305.671,84	127.721.671,13	106,17%
06-Sermaye Gelirleri	32.984.776,18	3.317.965,00	10,06%
08-Alacak Tahsilat	2.317.764,70	-	-
09-Red ve İadeler (-)		69.677,63(-)	-
TOPLAM	240.000.000,00	196.024.852,04	81, 68 %

Buna göre 2024 yılında net bütçe geliri % 81,68 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi Gelirleri (% 65,05), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri (% 91,68) ve Alınan Bağış ve Yardımlar ise (% 57,99) beklenenin altında gerçekleşmiştir. Diğer gelirler (% 112,23) beklenin üstünde gerçekleşmiştir.

Belediyenin 2024 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 240.000.000 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 240.000.000 TL gelir tahmini öngörülmüş olup denk bütçe yapılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 200.800.161,11 TL, Faaliyet Geliri 200.480.671,51 TL olup 49.163.463,92 TL Enflasyon düzeltmesi ile birlikte Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 48.843.974,32 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 6: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı	Hisse Oranı (%)
---------	--------------	-----------------------	---	-----------------

		(TL)	(TL)	
1	Avanos Belediyesi Personel A.Ş.	100.000,00	100.000,00	100
2	Avanos BelediyesiTurizm LTD. ŞTİ.	14.890.000,00	14.890.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Avanos Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve hesap planının genel yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
- 1) Bilanço

- 2) Faaliyet sonuçları tablosu
- 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
- 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
- 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu idaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "İç Kontrol Sistemi" başlıklı beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların "İç kontrol standartları" başlıklı 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir. Anılan hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği yayımlanmış ve kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir. İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler iç kontrol bileşenleri bazında değerlendirildiğinde ise aşağıda yer verilen sonuçlara ulaşılmıştır:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum

alışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

İlçe nüfusunun 50.000 'in altında olması sebebi ile Stratejik Plan hazırlanmamıştır. İdare performans programı hazırlamamış, iç kontrol risklerini belirlememiştir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulması konusund bir çalışma mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmamıştır. Ancak bu konuda çalışmalar devam etmektedir.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sisteminin, yılda en az bir kez değerlendirilmesi ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanması hususları konusunda bir çalışma mevcut değildir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamıştır. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Avanos Belediyesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından

sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yıllık Personel Giderlerinin Bir Önceki Yıl Bütçe Gelirlerinin %40'ını Aşması

Belediyenin şirket personeli de dâhil olmak üzere yıllık toplam personel giderlerinin, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle bulunan tutarının yüzde kırkını aştığı görülmüştür.

28.04. 2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları İle Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar’ın “Personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınır” başlıklı 5’inci maddesinde; idarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamayacağı belirtilmiştir.

Aynı maddede; yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamayacağı ancak belirlenen oranları aşan idarelerin İçişleri Bakanlığından izin almak suretiyle şirketlerine işçi alımı yapabilecekleri ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede aşağıda yer alan tablodan ayrıntısı görüleceği üzere 2024 yılı için personel giderlerinin toplam giderler içindeki payına ilişkin üst sınır 72.850.221,89 TL olmasına rağmen İdarenin Şirket personeli dahil toplam personel gideri 107.248.171,813 TL olarak gerçekleştiği; dolayısıyla personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının % 58,89' una ulaştığı tespit edilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin 2024 Yılı Personel Giderlerine İlişkin Üst Sınır Hesabı

Önceki Yıl 800 Alacak Toplam	Önceki Yıl 810 Borç Toplam	En Son Kesinleşmiş Bütçe Geliri	Yeniden Değerleme Oranı	Yeniden Değerleme Oranı ile Hesaplanan Tutar	Personel Gider Limiti (TL)	Limit Aşımı
114.992.843,30	58.124,94	114.934.718,36	%58,46	182.125.554,71	72.850.221,89	% 58,89

Tablo 8: Belediyenin 2024 Yılı Şirket Personeli Dahil Personel Giderleri

Son Yevmiye Tarihi	830.01 Personel Giderleri Tutarı	Temizlik Hizmet Alım Giderleri	Özel Güvenlik Hizmeti Alım Giderleri	Diğer Hizmet Alımları	Hesaplamaya Esas Toplam Personel Gideri Tutarı
31.12.2024	39.484.635,72	1.100,00	0,00	67.762.436,09	107.248.171,81

Mevzuat hükümleri gereğince, İdarenin personel giderleri toplamının belirlenen sınırı aşması dolayısıyla, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar yeni personel alımı yapılmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>